

סורר עוחר

רופי" בהכרתו ו"מערכי" בעמדתו הפוליטית.

אהוד אבריאלי, יליד אוסטרית ולשעבר איש הקשר בין ההגנה ושרותי האינטליגנציה הבריטי, מסמל בעצמו היטב את הסיפוס הזה. אולם כל שגריר אחר ינהג כמוהו. כי ממשלת ישראל מגדירה את המדינה בכל הזדמנות כאירופאית באופיה וכמערכת בי אוריינטציה הפוליטית שלה.

לממשלה הזאת לא יכולה להיות ברית בתיקומא עם מדינה אפי ריקאית בעלת גאווה כושית, אוריינטציה אפרואסיאתית ועמי דה ניטראליסטיים.

★ ★ ★

שנה חוקיות מסוימת ביחסים בין ישראל ומדינה משתחררת. הם עוברים שלושה שלבים עיקריים.

שלב א': באותה מדינה קיים שלטון אירופי זר. העם לוחם על חרותו. ממשלת ישראל מצפצפת עליו ומזדהה בכל הזדמנות עם השלטון הזר. הקולות המעטים בישראל, הדורשים לעזור ללוחמי השחרור ולקנות בעוד מועד את ידידותם לעולמים, טובעים בבוז.

שלב ב': השלטון הזר מסתלק. ממשלת ישראל מתעוררת. שריה ופקידיה חשים להקות-להקות אל המדינה המשוחררת, כדי להביע ידידות. עסקנים משם מוזמנים בי סיטונות לישראל כדי לבלות כאן חופשה נעימה חנם. שמעון פרס מצטלם עם סגן שר הכלכלה החדש. תת-מנהל-משרד-העבודה מביע הערצה והתפעלות באוזני מקליטני קול ישראל.

זהו ירח-הדבש. המדינה החדשה רעבה ל"הון ולמומחים מכל המינים. ישראל מציעה את הכל בתנאים נוחים מכל מדינה אחרת. עזרתה מתקבלת בידדות ובאהדה. שליחיה חוזרים עם המשיק השונים. שני הצדדים מאושרים.

שלב ג': סוף ירח-הדבש. המדינה החדשה מתחילה להתמצא בשטח הפוליטי. היא נוכחת לדעת שהיא זקוקה לתמיכת הגוש האפרואסיאתי, ולתמיכת הערבים שיש להם עמדת-מפתח בגוש זה. הישראלים מצביעים באו"ם עם האימפריאליסטים. הערבים מנצלים את המצב ומטיפים לניתוק הקשרים עם ישראל.

באותו זמן מתחילה האינטליגנציה המיקומית למרוד במומחים הלכנים הזרים, שעצם נוכחותם פוגעת בגאווה הלאומית פקיד המדינה החדשה טוענים (בצדק או שלא בצדק) שהם יכולים להסתדר היטב בלעדיהם. הישראלים נראים ככל שאר ה"אימפריאליסטים הכלכליים המשעבדים את המשק הלאומי.

זהו סוף ירח-הדבש. המדינה החדשה מצטרפת למחתך האנטי-ישראלי, או נוקטת בכו של ניר טראליות אוהדת לערבים.

התהליך הוא אחיד. רק הקצב שונה מדי פעם. בבורמה, הרחוקה כעת מן המאבקים הבינלאומיים הגדולים, הקצב אטי מאוד. בי גאנה הוא מהיר. בצ'אד ובקפריסין הוא רק מתחיל. בניגואה הוא כבר מחקר לגמר.

★ ★ ★

אפשר להתנחם באשדות. נעים לשמוע ידיעות שבת-בצהריים בקול ישראלי קצינים ישראליים במדי מפקדים באקרה על מוסר קבלת-הפנים לנסיך פיליפ. אורח מקוקרי הביע התפעלות והערצה ל"מראה ישראל.

אולם בינתיים מתקרבת ההרפתקה האפריקאית לפיומה. איראפשר לרדוף אחרי פאטה-מורנגה צרפי תית ולחפש באותה שעה כוכבים שחורים. אלה שני כיוונים שונים — והבוחר בכיוון מערבה, מאכזר בהכרח את אורות המזרח.

ראש-הממשלה ביראת כבוד. השגריר "אמר לו שעליו לעשות". ואילו קהאמה אנקרומה "ביקש".

מצטיירת תמונה של נציג מעי צמח קולוניאלית גדולה הנוף כי ראש-שבט כושי, המתפלש בעפר בהרטה נכנעת.

נימה זו מתחזקת בקטע האחרון של הידיעה:

"באותה שיחה הזהיר מר אבריאלי את ה"דר נקרומה מהנטייה לגרש את הזרים מן הספנות הגאנאית — והכוונה לא רק לישראלים, אלא גם לבריטים, האמריקאים, ועוד. כי תהליך זה עתיד להיות בעוכרי הספנות הגאנאית".

אבריאלי "מזהיר". והפעם שוב אין הוא נוהג כנציג מדינה קולו

השר הגאנאי מכתב לקאהיר, בו הכחיש את ההכרה שפורסמה בשמו בדבר התנגדותו לחזרת ישראל לאפריקה. אפילו הכחשה מוזרה זו, שלא פורסמה לא בגאנה ולא בקאהיר, אינה מכחישה את הכרות השר ביחס לשיט בסואץ ולתכנית החלוקה.

★ ★ ★

הבה נמשיך בקריאת הידיעה. היא מגיעה במהירות רבה מן המזרח אל המנוח.

"כמו כן הביע ה"דר נקרומה בשיחה את הבנתו לעמדת ישראל בעצרת או"ם, בהצביעה לצד צרפת".

ישראל הצביעה בעד פיצוץ פצצת-אטום צרפתית באל-צ'כרה. בזאת התיצבה יחד עם קומץ הנציגים של כמה מדינות קולוניאליות, נגד הגוש המלוכד של כל עמי אפריקה

שר יגורנו בא. רק עיתור, קריין של קול ישראל או דובר משרד-החוץ יכול עוד להתכחש למצב הגלוי לעין: עמדות ישראל באפריקה מתמוטטות והולכות. שר של ממשלת גאנה הודיע בקאהיר כי ממשלתו תומכת בתוכנית לחלוקת ארץ-ישראל משנת 1947, וכי היא מצדיקה את סגירת תעלת-סואץ בפני השיט הישראלי.

נציג גיניאה באו"ם נאם השבוע נאום אנטי-ישראלי קיצוני בו כינה על הפליטים, בו טען כי ישראל היא מכשיר כידי האימפריאליזם נגד עמי המרחב.

בגאנה גוברים המכשולים הנערים בפני השליחים הישראליים, עד כדי איום ממשי של סילוק ישראל מחברת הספנות המשותפת הכוכב השחור.

אלה עובדות מוצקות. כבואן אי חרי דבריהבלע המועזעים שהושי מען בפרלמנט הגאנאי, בפי חברי מפלגת-השלטון, נגד ישראל, והחי רמת ישראל במסיבה הרשמית לכי כוד נשיא גיניאה בניריווק — לקחן חרימשמעי.

★ ★ ★

שרר החוץ הישראלי אינו מצליח לבלום התפתחות זו. אולם הוא מצליח להעלים אותה מעיני הקהל הישראלי. יש לו כשרון מופלא לראות את הצד החיובי גם בתבוסה הנוראה ביותר.

(אם יבעט מחר נשיא כושיסטאן בשגריר הישראלי ויפילו מכל המדרגות של ארמונו, יודיע על כך דובר משרד-החוץ כך: "נציג ישראל ערכו לאחרונה סקר טכני חשוב בחזקת המדרגות בכושיסטאן, על פי יוזמת הממשלה הכושיסטאנית. משקיפים בירושלים מציינים כי הביצוע המוצלח של משימה זו מחזק את הקשרים בין שתי המדינות. קדם לכך מנע אישי הדוק בין הנשיא לבין שגריר ישראל").

הרגמה קלאסית של כשרון זה ניתנה השבוע מעל עמודי הארץ, תחת הכותרת: "משרד החוץ: אין משבר ביחסי ישראל-גאנה".

והנה לשון הידיעה:

"יחסי ישראל-גאנה הם טובים ותקינים. בקרוב אף תתרחב מסגרת שיתוף-הפעולה בין שתי המדינות — מסר אתמול דובר משרד החוץ. ... כפי שנודע נפגש לאחרונה שגריר ישראל בגאנה, מר אהוד אבי ראלי, עם ראש ממשלת גאנה ה"דר נאק רומה, ובשיחה שהתפתחה דיבר ד"ר נאק רומה ביניהם של נקיפת-מצפון בשל כמה מקרים של התנהגות גאנה כלפי ישראל. בין השאר הזכיר את ביקורו בקאהיר בלי שביקר גם בישראל, את התפרצות של חברי פרלמנט בגאנה נגד ישראל ולאחיו רונה גם פרשת הכוכב השחור".

ראשית: מדוע זוהי ידיעה מטעם דובר משרד-החוץ בירושלים, ולא הודעה רשמית מטעם ראש-ממשלת גאנה ושגריר ישראל על מחלק פגישתם, כנהוג בנחל הי דיפלומאטי?

הסיבה הסבירה: לקהאמה אנקרומה (זה, אגב, שמו הנכון) אין כל חשק להודיע דברים כאלה. אם כי אולי לא יאכפת לו מה מספר אהוד אבריאלי בישראל.

שנית: הידיעה אינה מזכירה את הפרט החשוב ביותר של הי השתלשלות העגומה — הודעת השר הגאנאי בקאהיר, שפרושה הכרות מדיניות אנטי-ישראלית רשמית.

אי הכחשה בידי אנקרומה מהדה אישור למעשה. דבר זה לא השתנה גם כאשר פירסמו עיתוני ישראל השבוע ידיעה מוזרה, ללא שום ציון מקור, שבאה אף היא, כנראה, ממשרד-החוץ. בידיעה זו נאמר כאילו שלח

אנקרומה בקאהיר — בזכות קרובי אשתו המצרית

ניאלית אחת. עתה הוא מדבר כבר בשם כל המעצמות של הגוש המערבי.

השגריר הישראלי הוא דובר העולם הלבן בבירה השחורה.

★ ★ ★

ימה זו של הידיעה מסבירה במידה רבה מה קורה עתה לממשלת ישראל בגאנה ובגיניאה, ומה יקרה לה בבוא היום בכל מדינה אפריקאית אחרת.

הסגל הדיפלומטי בכל בירה שחורה מתחלק לארבעה פלגים:

● פלג שחור, של נציגי המדינות ה"כושיות האחרות.

● פלג חום, הכולל את שאר אנשי הגוש האפרואסיאתי — ההודי, האינדונסי, הפאקיסטאני, הערבים וחבריהם.

● הפלג הקומוניסטי הרב-גזני, מויאטי-נאם וקוריאה עד פולין ואלבאניה.

● הפלג המערבי-הלבן, המייצג את ה"עבר הקולוניאלי השנוא של המדינה המא-רחת ואת ההוה הקולוניאלי השנוא של שכנותיה המשועבדות עדיין.

לאן שייך הנציג הישראלי? בי אופן אוטומטי, מבלי שהדבר יוחלט כאיזה מקום שהוא, הוא תופס את מקומו בין העמים הקולוניאלי-ליים. כי הוא "לבן" בצבעו, "אי

ואסיה המשתחררים. היא עשתה זאת בקשר עם ענין, אשר כל עמי אפריקה המ"ערבית, ממארוקו ועד גיניאה, רואים בו איום ישיר לבריאותם. ואילו ממשלת גאנה עמדה בראש המאבק נגד צרפת.

אם כן, אחת מה השתיים: או שנאקרומה הוא בוגד ציני, השם לקלם את ההכרזות של עצמו — או שאהוד אבריאלי דיווח דברים שלא היו ולא נבראו.

אבל נמשיך בקריאת הידיעה: "משאמר לו השגריר הישראלי שעליו לעשות משהו מיידי להפגנת היחסים הטובים עם ישראל, ביקש ה"דר נקרומה מישראל לשלוח לגאנה יועץ חקלאי מדרגה גבוהה ביותר, וכן יועץ בריאות ויועץ לענייני חינוך מאותה דרגה".

שימעה, שימעה! כדי לפצות את ישראל על הנזקים והעלבונות, מוכן נאקרומה להסכים שישלח תעשה לו עוד כמה טובות!

הוא לא יכחיש את דברי השר שלו כי קאהיר. הוא לא יערוך ביקור בתלאביב. אבל הוא מוכן להסכים שכמה מומחים ישראליים נוספים יבואו לעזור לאנשיה. אכן, הדובר הירושלמי הוא הומוריסט שנון.

★ ★ ★

דאי דשים לב לנוסח הקטע הא-רון. השגריר הישראלי אינו משוחח עם